

Sorgulamanın Sözlüğü

Aynur DEMİRHAN

Aynur DEMİRHAN

SORGULAMANIN SÖZLÜĞÜ

ISBN 978-625-5704-82-5

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Öğretmenlik yolculuğumda fark ettiğim en önemli şey, öğrenmenin bir cevap değil, bir soru ile başladığıdır. Çocukların gözlerindeki merak, aslında bizim için en değerli ders kitabıdır. Fakat çoğu zaman eğitim, cevaplara odaklanıyor; soruların gücünü geri plana atıyoruz.

“Sorgulamanın Sözlüğü” işte tam da bu noktada ortaya çıktı. Amacım, eğitimcilerin öğrenmeye başka bir gözle bakmasına, sınıflarında daha çok merak uyandırmasına ve öğrencilerin kendi yollarını keşfetmelerine katkı sunmak. Bu kitap, hazır reçeteler vermiyor; daha çok birlikte düşünmeye, birlikte sorgulamaya davet ediyor.

Her kavramı yazarken aklımda hep öğrencilerim vardı. Onların sorduğu sorular, kimi zaman beni şaşırttı, kimi zaman düşündürdü, kimi zaman da bana yeni yollar açtı. Bu sayfalarda, işte o soruların ve sorgulamaların izlerini bulacaksınız.

Dilerim ki bu kitap, elinize aldığınızda size sadece bilgi değil; aynı zamanda cesaret versin: Soru sorma cesareti, öğrenme cesareti, yeniden düşünme cesareti... Çünkü biliyorum ki sorgulamanın olduğu yerde öğrenme hep canlı kalır.

Dilerim ki bu kitap öğrenenlerin kişisel rolleri ile ilgili kişisel tutku, ilgi ve sorularını keşfetmelerine farklı bakış açısıyla bakmalarına rehberlik eder.

Sevgiyle,

Aynur DEMİRHAN
İstanbul, 2025

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
-------------	-----

A.....	1
B.....	5
C/Ç	7
D	9
E.....	15
F	19
G	21
H	23
İ/ı.....	27
K.....	29
L	33
M	35
N	37
O/Ö.....	39
P	43
R.....	45
S/Ş	47
T	55
U/Ü	57
V.....	59
Y.....	61
Z	65

A

AÇIK

Açık olmak, öğretmenler ve öğrenciler için öğrenmede netlik ve hedefleriyle ilgilidir.

Nedenimizi ve öğrenme yolculuğumuzun neresinde olduğumuzu bilmekle ilgilidir.

Sorgulama sınıflarında, öğrencilerimiz ve biz eğitimciler hedeflerimiz konusunda net olmalıyız. Hatta çoğu zaman bu hedefleri birlikte oluşturmalıyız.

AKADEMİK ZAMAN

Öğrencilerimizi ne kadar çok tanırsak onlara öğrettiğimiz veya geliştirmeye çalıştığımız becerilerde o kadar etkili oluruz. Öğrencilerimizi tanımak için zaman ayırmak boş zaman değil, AKADEMİK ZAMAN dır.

TANIMAK İÇİN İLK SORULARINIZ OLABİLİR Mİ?

- Nasıl bir ortamda çalışmak istersin?
- Nerede çalışmak istersin?
- Çalışmalarının bitmesi için sınırlı/ sınırsız zamana mı ihtiyaç duyarsın?
- Çalışmalarını tamamlayabilmen için çalışmanın nasıl tamamlanacağı ile ilgili nelere ihtiyaç duyarsın?

açık- akademik zaman- akıl haritası-anlama-arkadaş

Buzan'ın zihin haritası, anahtar kavramları sembolize etmek için **renkler ve resimler** kullanan bir beyin fırtınası aracıdır. Akıl haritalarını tüm sorgulamalarda—ünite çalışmaları, kişisel gelişim, kendini tanıma, öğreneni tanıma gibi—**yol gösterici bir araç** olarak kullanabiliriz.

Hangi amaçla çalışmayı yaparsak yapalım, merkezdeki konu ilerledikçe devam eden bir akıl haritası oluşturmak için **yapıştırıcı kağıtlar** kullanabiliriz. Öğrencileri, çalışmak istedikleri ana konu hakkında **işaretleyiciler veya yapışkan notlar** ile katkıda bulunmaya teşvik edebiliriz. Bu yöntem, konuyu birbirine bağlamamızı sağlar ve tekrar aracı olarak da kullanılabilir.

Aşağıdaki sorular sizin akıl haritanızın zenginleşmesi için yol gösterici olabilir

Ana dallara daha fazla dal ekleyebilir misiniz?

Tüm ana dallarınıza ikinci seviye dalları ekleyebilir misiniz?

İkinci seviye dallarınıza en az iki ila üçüncü dalları ekleyebilir misiniz?

SORU 1: Keşke öğretmenlerim şunu bilse...